

EXPRESS

JAROSŁAWSKI

Prenumerata z przesyłką pocztową:
Kwartalnie 3 Zł. miesięcznie 1 Zł.

Redakcja i Administracja: ul. Dra Dietzusa 25

TELEFON Nr. 190.

Konto P. K. O. Nr. 408.895.

Redaktor przyjmuje:
codziennie od godz. 1—2¹/₂ popołudniu.

**bezpartyjne,
niezależne
czasopismo
tygodniowe**

TARYFA OGŁOSZENIOWA:

1 wiersz milim. w dziale ogłoszeń zwycz. gr. 16.
Układ tabelaryczny, cyfrowy skombin. 50%, drożej.
1 wiersz milim. w nadesłanem gr. 40.
1 " " w kronice " 80.
Na pierwszej stronie 1 wiersz milimetr. Zł. 1 —
Szerokość szpalty ogł. zwykłych 40 mm ilość 6 szpalt
" " „nadesłanego” „kroniki” 1 na pier-
wszej stronie 80 mm. ilość 3 szpalty.
Ogłoszenia zagraniczne o 50% droższe.
Cała strona ogłoszeniowa 385 mm. 6-szpaltowych.

Nr. 32.

Jarosław, sobota 9 sierpnia 1930.

Rok III.

NA SEZON LETNI

Ubrania marynarkowe, sportowe, marynarki
bruksolinowe, spodnie tenisowe, oraz pumpki.

Nowość spodnie specjalne stosowne **Nowość**
do każdego koloru marynarki

poleca

Dom **HEILMANN KOHN** i
konfekcyjny **Synowie**
następca **LEON BRANDES**
JAROSŁAW Grunwaldzka 14.
Dogodne warunki spłaty. Ceny niskie.

Polska a plan Younga.

Aczkolwiek Polska nie ratyfikowała dotychczas umów haskich, w skład których wchodzi nowy plan, znany pod nazwą planu Younga, to jednak musi liczyć się z nimi tak, jak swego czasu zmuszona była liczyć się z planem Dawesa. Umowy haskie weszły w życie w końcu maja r. b. po ratyfikacji ich ze strony Niemiec, Anglii, Francji, Włoch i Belgii.

Plan Younga zmienił sytuację pod względem rozrachunku międzynarodowego na korzyść Polski.

Polska bowiem na podstawie traktatów pokojowych w Wersalu i St. Germain przyjęła na siebie zobowiązanie przeprowadzenia rozrachunku z państwami sprzymierzonymi za pośrednictwem komisji odszkodowań, która nałożyła na Polskę obowiązek zapłacenia z tytułu sukcesji po Niemczech za mienie państwowe oraz tabor kolejowy i przypadające długi niemieckie, na przyjęte od Niemiec obszary — sumę około 2,2 miliard. m. zł. Z tytułu sukcesji po b. monarchji austriacko-węgierskiej nałożono na Polskę obowiązek zapłacenia sumy około 1,4 miliardów koron złotych. Dalej nałożono na Polskę obowiązek zapłacenia części t. zw. długu wyzwolenia, w sumie 225,5 miljn. fr. złotych.

Wymienione traktaty pokoju nie przewidywały praw do odszkodowań z tytułu udziału części kraju w wojnie po stronie państw sprzymierzonych. **Prawo to przyznane Polsce dopiero w protokole w Spa**, jako części składowej b. imperjum rosyjskiego. Wobec jednak rezygnacji z praw do odszkodowań przez Sowiety w traktacie rapalskim w stosunku do Niemiec prawa odszkodowawcze Polski stały się faktycznie nie do zrealizowania.

Polska zobowiązała się również w traktatach pokojowych do uregulowania wzajemnych

pretensyj polsko-niemieckich i polsko-austriackich zarówno państwowych jak i prywatnych, powstałych na skutek działań wojennych. Jedną grupę tych pretensyj wzajemnych rozpatrywał mieszany trybunał rozjemczy polsko-niemiecki w Paryżu, nad drugą grupą zaś naradzano się na specjalnie zwołanych konferencjach rozrachunkowych między Polską a Niemcami. Do takich pretensyj należało np. odszkodowanie za przyjęte Zakłady Chorzowskie przez Polskę, wypłaty rent itp.

Do wzajemnych pretensyj prywatnych należał również rozrachunek całego szeregu instytucji i funduszy wspólnych, które trzeba było rozdzielić między obecną Austrią a państwami sukcesyjnymi.

Natomiast realizacja austriackich zobowiązań wobec sprzymierzonych państw wierzyielskich, wobec udzielenia Austrii moratorium, została odłożona formalnie do 1943 r.

Termin ten z powodu uznania pierwszeństwa wypłat austriackich z tytułu spłat zobowiązań reliefowych, ustawionych za zgodą Ligi Narodów przedłużony został faktycznie do 1968 r.

Jak z powyższego wynika Polska po wejściu w życie planu Dawesa oraz po moratorium udzielonem Austrii pozbawiona była praw poszukiwania należnych jej odszkodowań natomiast ze swej strony zobowiązana była odszkodowania takie płacić i zobowiązania swe regulować. Plan Dawesa bowiem ustalił zasadę globalnych spłat, stwarzając dla Niemiec obowiązek do płacenia ściśle określonych rat rocznych za zniszczenia wojenne, wykluczając jednocześnie wszelkie dalsze spłaty zobowiązań wynikłych z wojny i traktatu pokoju. Wobec tego, że wzajemne pretensje polsko-niemieckie nie były objęte temi ratami ustanowionemi przez plan Dawesa, realizacja,

zasądzonych na rzecz obywateli polskich lub Państwa Polskiego pretensyj, została niewykonalna, natomiast pretensje zasądzone od Polski na rzecz Niemiec stawały się natychmiast płatnymi. Polska więc zmuszona byłaby czekać na spłatę swoich pretensyj do czasu zupełnego zaspokojenia wszystkich pretensyj państw sprzymierzonych wobec Niemiec.

Umowy haskie i plan Younga uregulowały w sposób ostateczny wszystkie zagadnienia reparacyjno-rozrachunkowe także w stosunku do Polski.

Na podstawie porozumienia państw sprzymierzonych między sobą zostało przekreślone zobowiązanie Polski z tytułu zapłaty za przyjęte mienie niemieckie oraz za część przedwojennych długów publicznych Rzeszy. Polska więc nie zapłaci 2,2 miliardów marek złotych Niemcom. Jednocześnie plan Younga zwolnił Polskę, w m. Gdańsk oraz Radę Portu od zobowiązania zapłacenia równowartości mienia państwowego niemieckiego, przyjętego na obszarze w. m. Gdańska. **Polska została zwolniona z sumy 75 miljn. marek złotych**, Rada Portu — 81 miln. mk. zł., w. m. Gdańsk — 120 miljn. mk. zł.

Układ państw wierzyielskich Austrii, Węgier i Bułgarii między sobą zwolnił Polskę od zapłaty za przyjęte mienie państwowe austriackie, oraz za dług wyzwolenia w kwocie 1650 miljn. fr. zł.

Układ z Niemcami t. zw. plan Younga przyznaje Polsce rocznie 500.000 marek złotych przez lat 37 za wzrost wywiezionego przez wojska niemieckie w czasie wojny mienia z Polski.

Austrija zaś została zwolniona z długu odszkodowawczego i wszelkich zobowiązań wynikłych z wojny wobec wszystkich państw wierzyielskich a więc również i Polski.

Wszelkie środki kosmetyczne i farby do sukien
wody mineralne krajowe i zagraniczne
poleca **Droguerja FELIKSA WOJCIECHOWSKIEGO**

NADSZEDŁ SWIEŻY TRANSPORT FUTER!!!

**NAJNOWSZE PŁASZCZE
i KOSTJUMY DAMSKIE**
we wielkim wyborze

Ceny przystępne.

poleca LEON BLATT
Jarosław, Grunwaldzka 12. Telefon 176.

ORAZ KONFEKCJĘ DZIECINNĄ.

**RAGLANY, TRENCHCOATY
i UBRANIA MĘSKIE**
światowej fabryki „BEKO”

Ulgi w splatach.

Plan Younga utrzymał naprawdę zasadę globalnych wypłat, ustanowionych przez plan Dawesa, ale zalecił, aby Niemcy zrezygnowały ze swoich pretensyj, wynikłych z wojny i traktatu wersalskiego, jak również, aby państwa wierzyielskie zrezygnowały z t. zw. wzajemnych pretensyj do Niemiec. W ten sposób została ostatecznie uregulowana sprawa wzajemnych pretensyj państwowych oraz prywatnych polsko-niemieckich. Na podstawie tego zalecenia Polska zawarła z Niemcami umowę likwidacyjną, którą Niemcy ratyfikowały.

Polska zostanie definitywnie zwolniona od powyżej wymienionych zobowiązań dopiero po ratyfikacji umów haskich. Jednak już dziś wobec wejścia tych umów w życie i przystosowania do nich całej organizacji reparacyjnej, Polska w praktyce z umów tych korzysta. Jednak *prawo do poboru 500.000 m. zł. od Niemiec rocznie i rzygnację Niemiec z pretensyj wzajemnych uzyska Polska dopiero po ratyfikacji planu Younga i umowy likwidacyjnej.*

A. Z.

Dyrektor szpitala powszechnego p. Dr. *Zasowski* wrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urządowanie.

Profesor gimn. I-go p. *Heliasz*, b. długoletni dyrektor pryw. gimn. żeńskiego, cieszący się powszechną sympatią tak u młodzieży szkolnej jakoteż i w szerokich sferach obywatelskich — został przeniesiony do gimnazjum w Krakowie.

Urzędnik kolejowy p. *Kordziński Tomasz* został posunięty do VIII. grupy uposażeniowej z ważnością od 1 lipca br.

Ku uczczeniu 16-tej rocznicy wymarszu Kadrówki i czynu Legionowego, odbędzie się staraniem Komitetu Stowarzyszeń i organizacji społecznych i kulturalnych w niedzielę, t. j. 10 b. m. o godz. 9-tej rano uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym, zaś w południe w sali „Sokoła” Akademia o programie muzykalno-wokalnym.

Smutna rocznica. W pierwszą rocznicę smutnych wypadków w Palestynie odbyło się — staraniem organizacji sjon. rewiz. — 3 bm. w głównej synagodze uroczyste nabożeństwo żałobne za dusze poległych bohaterów w Palestynie, broniących czci narodowej. Po odprawieniu modłów, wygłosił głęboko ujęte co do formy i treści piękne przemówienie okolicznościowe adwokat p. Dr. Weintraub z Przemyśla. W nabożeństwie prócz przedstawicieli wszystkich stowarzyszeń żyd. wzięli udział z ramienia Gminy żyd. p. p.: adwokat Dr. Segal i adwokat Dr. Ettinger.

P. Minister Składkowski w Jarosławiu. W drodze powrotnej ze Lwowa do Warszawy, zatrzymał się 1 bm. w południe na krótki postój p. Minister Składkowski w naszym grodzie. Wieść o pobycie tego znanego dostojnika rozeszła się lotem błyskawicy po mieście, budząc zrozumiałe zainteresowanie P. Minister przyjechał autem w towarzystwie swej małżonki i swego sekretarza osobistego. W mieście naszym nie przedsięwziął żadnych lustracji i ograniczył się na krótkim odpoczynku dla spożycia obiadu w restauracji kasyna garnizonowego. Jakkolwiek pobyt p. Ministra nie miał u nas charakteru oficjalnego, to jednak zgłosił się i przedstawił imieniem starosta, zast. starosty p. Gross, zastępujący bawiącego na urlopie wypoczynkowym p. radcy woj. Prezentkiewicza. Pan Minister Składkowski zaprosił p. zastępcy starosty Grossa do swego stolika na czarną i przez dłuższy czas z nim konferował. W czasie rozmowy wypytywał się o stosunki w mieście i powiecie, szczególnie zainteresował się sprawami rolnymi, a w szczególności meljoracją. Po spożyciu obiadu odprowadził p. Ministra do auta, zast. starosty p. Gross.

Przed autem przywitał się p. Minister z p. podkom. Kochanowiczem, — zast. bawiącego na urlopie wypoczynkowym kmdta powiat. P. P. komisarza p. Wysogłada — i gospodarzem Kasyna kapit. p. Karpińskim, z którym parę chwil rozmawiał. Następnie po pożegnaniu się drogą na Nisko wyjechał p. Minister z powrotem do Warszawy.

Starostwu do wiadomości. Samowola właściciela, czy też konduktora autobusu, granicząca z jawną bezczelnością przekracza wszelkie granice jakiegokolwiek pobłażliwości! Do dużego bukietu samowoli, graniczącej ze sporą dozą zuchwałości i bezczelności właścicieli autobusów względnie ich konduktorów, przybywa nowy kwiatusek. Ograniczymy się do zarejestrowania poniższego faktu.

Oto 1 bm. p. Kupferman właściciel autobusu wyjeżdżającego o godz. 11 przed poł. z Sieniawy nie przyjął pasażera, motywując, że wszystkie

Katastrofa Szkolnictwa powszechnego w mieście.

(Ankieta).

II.

Katastrofalny, przyrost dzieci rozpoczął się w bieżącym roku szkolnym. Dotychczas można było jako tako pomieścić dzieci w istniejących salach szkolnych. Niestety, zapóźno byłoby myśleć o pomieszczeniu dzieci wtedy, gdy trzeba je będzie odpędzać od bramy szkolnej.

Skoro więc wzrasta liczba dzieci, trzeba pomyśleć nad tem, gdzie je pomieścić należy.

Wynajmowanie sal szkolnych nie usunie katastrofy, gdyż już w najbliższym 5-leciu brakłoby lokali do wynajęcia.

Śmię wyrazić powątpiewanie czy ilość dzieci z r. szk. 1929/30 zgadza się z liczbą dzieci będących w wieku szkolnym. Jest ona bezwzględnie wyższą czyli, że **ustawa o przymusie szkolnym nie jest w mieście ściśle wykonywana.** Jest w Jarosławiu pewien procent dzieci, które zupełnie do szkoły nie uczęszczają czyli, że powszechność w nauczaniu jest pod znakiem zapytania.

Wobec tego, że przez kilka lat była niższa dzieci nie troszczył się nikt o to, co nastąpi w latach najbliższych i **wytworzyła się sytuacja pełna tragicznych ewentualności.**

Los szkolnictwa powszechnego uzależniony został od sprawności i szybkości budowy nowych pomieszczeń!

Czas nagli!! — Nie ludźmy się naszym szczerze polskiem „jakoś to będzie”, bo mamy do wyboru, **albo zniesienie powszechności w nauczaniu, albo natychmiastowe podjęcie budowy szkół!**

Wykazałem poprzednio, że w najbliższym 5-leciu trzeba będzie conajmniej 33 sal naukowych tylko do słuchania. Otóż tych sal wynająć się nie da. **Trzeba bezwzględnie rozpocząć budowę jednej względnie dwu szkół, aby jako tako zabezpieczyć się przed katastrofą.**

Za 4 lata zaleje nas **lawina dzieci**, więc spieszyć się trzeba, bo czasu do stracenia nie ma.

Znane nam jest hasło: „przez oświatę do wolności i dobrobytu”. Nie są to puste słowa, gdyż życie aż niezbyt wyraźnie daje tego dowody.

Przez lata niewoli straciliśmy wiele, mamy wiele do odrobienia. Jedno pokolenie legło w bohaterskiej walce o wolność narodu, my współczesne pokolenie **musimy się zdobyć na bohaterstwo pracy około budowy silnych podstaw państwa, które zależą od zrealizowania w całej pełni powszechnego nauczania.**

Nie trzeba nawet laikom udowadniać tego, że utrzymanie własnej państwowości uzależnione jest, jeżeli nie całkowicie, to w bardzo wysokim stopniu od stanu szkolnictwa powszechnego. **Tylko zupełny zanik myśli państwowej może powodować dalsze odwiekanie realizacji budowy szkół.**

Świat powojenny w szalonym pędzie idzie naprzód. To co dla nas dziś jest ideałem, za lat kilkanaście będzie mizerną skalą potrzeb jakiegoś zacofanego narodu. Za lat kilkanaście stanąć możemy przed zgola innymi i większymi potrzebami w dziedzinie szkolnictwa.

Uczymy higieny, żądamy higieny codziennego życia, żądamy wychowania fizycznego, a gdzież można mówić o tem, skoro nie mamy w szkołach najelementarniejszych potemu warunków?

Nie tylko chcemy, ale musimy być państwem mocarstwem, lecz pamiętajmy o tem, że nie podejmując natychmiast realizacji powszechnego nauczania, przy minimalnie choćby znośnym pomieszczeniu, cofamy się nieodwołalnie wstecz i przygotowujemy sobie miejsce w szarym ogonie kulturalnych narodów.

Na wszystkich odcinkach pracy samorządowej wre i kipi praca, ba nawet szalony wyścig pracy, bez oglądania się na fundusze. Budujemy drogi, mosty, kanały, szpitale, łaźnie, rzeźnie, elektrownie, stawiamy gmachy reprezentacyjne, rozdajemy nagrody literackie i sportowe, otwieramy boiska, budujemy domy żołnierskie, ludowe i inne, robimy wyścigi na wodzie, na lądzie i w powietrzu, **nie robimy jednak nic dla zabezpieczenia podstaw duchowej i materialnej kultury — dla zabezpieczenia powszechności nauczania.**

W ten sposób postępując pokryjemy kraj gmachami reprezentacyjnymi, szpitalami i więzieniami, a zagadnienie umieszczenia dzieci w szkole powierzać będziemy w najbliższej przyszłości losowi szczęścia.

Mimo szeroko pomyślanego wychowania fizycznego **zapełnią się szpitale skarłałą młodzieżą z niehigienicznych szkół, zapełnią się więzienia wychowankami ulicy.**

Rekordowe sukcesy w dziedzinie sportu zdohywać będą analfabeci duchowi, — wygodne ławki na skwerach **zajmą indywidua z podciemnej gwiazdy a w świetle jasnego oświeconego miasta** panować będzie duchowa ciemnota.

Pod względem zewnętrznej szaty zeuropeizujemy się, lecz pod względem wewnętrznym, duchowym i kulturalnym, zbliżymy się do barbarzyństwa wschodniego.

Jeżeli jesteśmy „papugami narodów” na wszystkich polach, to pamiętajmy, że **na polu szkolnictwa mamy bardzo wiele do naśladowania!**

c. d. n.

J. Piątkowski.

Kronika.

(Redakcja bezwarunkowo manuskryptów nie zwraca)

Osobiste. Naczelnik sądu nadradca p. Galik po skończeniu urlopu wypoczynkowego objął z powrotem urządowanie.

Olbrymi wybór.

NAJNOWSZE MODELE NA SEZON WIOSENNY

Olbrymi wybór.

Wykwintne płaszcze i kostjomy damskie, Trenchcoaty, raglany, ubrania sportowe, marynarkowe i dziecinne poleca
Niebywałe niskie ceny. Warunki zapłaty dogodne.

BERNARD SILBERMANN

JAROSŁAW
ul. Grodzka 16.

miejsca są już zajęte. Jakkolwiek pasażer ów w pilnej sprawie powinien był być w Jarosławiu w porze południowej, jednakże, wobec oświadczenia Kupfermana, że wszystkie miejsca są już zajęte, zmuszony był ów pasażer pozostać w Sieniawie do wyjazdu następnego autobusu.

Wszystko byłoby ostatecznie dotąd w porządku, gdyby nie fakt, że po wyjeździe autobus zatrzymał się za gmachem pocztowym i przyjął do wozu dwie, oświadczamy dosłownie jeszcze *dwie osoby*.

Pytamy zatem, czyż nie jest to szczytem zuchwałości ze strony właściciela autobusu, aby w miejscu postoju nie przyjąć pasażera, narażając go przez to na nieprzewidziane przykrości, natomiast, nieco dalej za rynkiem, w niniejszym wypadku za budynkiem poczty, przyjąć aż dwie osoby?

Śmiemy twierdzić, iż ze strony właściciela autobusu p. Kupfermana, jest to w najwyższym stopniu lekceważenie istniejących przepisów.

Podając fakt ten — *za który Redakcja przyjmuje pełną odpowiedzialność* — do wiadomości tu. Starostwa, apelujemy o zastosowanie wobec właściciela autobusa odpowiedniej sankcji karnej, pod adresem za tut. komendy pow. P. P. o wydanie odpowiedniego zarządzenia posterunkowi P. P. w Sieniawie, roztoczenia bacniejszej uwagi nad autobusami w Sieniawie.

Karalność naruszenia przepisów w ruchu autobusowym. Okólnikiem Ministr. Spraw Wewnętrznych z 14 XII 1929, Nr. 284, ogłoszonym w Nr. 20 Dziennika Urzęd. Min. Spraw. Wewn. z 31 XII 1929, poz. 426, zwrócono uwagę na *nieprzestrzeżenie przez przedsiębiorców i kierowców autobusów* przepisów Rozporządzenia poz. 439 z r. 1929 o ruchu autobusów na drogach publicznych, zarządzono ściśle dozоровanie tego ruchu przez organy policyjne oraz podano pewne wytyczne co do wysokości kar pieniężnych za pewne *przekroczenia przepisów o ruchu autobusów np. 500 — 1000 zł. za przyjęcie ponad przepisowej ilości podróżnych* lub niedopuszczalną szybkość jazdy, 100 — 500 zł. za nieprzestrzeżenie ściśle rozkładu jazdy, lub zajmowanie miejsca obok kierowcy, 10 — 500 zł. za nie zawiadomienie o zmianach i przerwie ruchu, za przyjmowanie osób w stanie nie trzeźwym lub z przedmiotami, zagrażającymi niebezpieczeństwem, 10 — 100 zł. za przyjmowanie zwierząt, za nieoświetlenie wnętrza, 1 — 50 zł. za nieczyste ubranie obsługi autobusu.

Apel do Magistratu i Dyrekcji Gazowni. Do rzędu ulic po macoszemu traktowanych przez Magistrat — czołowe miejsce zajmuje Przyrynek. Już o godzinie 11-tej po zgaśnięciu światła elektrycznego, panują tam prawdziwe ciemności egipskie i z tego też powodu, ulica ta opodal Rynku, stanowi istne *Eldorado* dla różnego rodzaju mętów społecznych. W imię bezpieczeństwa publicznego, mieszkańcy tej ulicy apelują — za naszym pośrednictwem — do Magistratu i Dyrekcji gazowni, o urządzenie względnie oświetlenie choćby jednej lampy gazowej na tej ulicy. Nie ulega wątpliwości, że uzasadniony apel mieszkańców tej ulicy, zostanie uwzględniony.

Krawy dramat wiejski na tle miłosnem. We wsi Rozwienicy rozegrał się w nocy 30 lipca krwawy dramat, którego antecedencje wedle udzielonych nam informacji przedstawiają się następująco:

Alojzy Wrzecionek, lat 18 nieślubny syn Wiktorji zapałał całą żądzą pierwszej prawdziwej miłości ku 21-letniej Ludwice Ziemby, córki gospodarza tej wsi Jana Ziemby. Ludwika od-

Zbawienie dziecka na ciątko dziecka
HYGENOL
 puder dla dzieci

Do nabycia w aptekach, droguerjach i perfumerjach

wzajemniała się gorącym uczuciem i młodzi postanowili się pobrać. Lecz na tego rodzaju mezaljans z biednym i w dodatku nieślubnym chłopcem rodzice Ludwicy ani słyszeć nie chcieli i stanowczo wbronili swej córce widywania się z Alojzym Wrzecionkiem. Ludwika atoli niemogła się pogodzić z dycyzją swych rodziców, gdyż miłość jej była silniejszą od wszelkich zastrzeżeń rodziców. Dla zmylenia czujności rodziców, od których narażoną była z tego powodu na cały szereg przykrości — pozornie zerwała, w rzeczywistości widywała się potajemnie ze swym ukochanym.

Gdy zaś i potajemne schadzki z powodu zdwojonej czujności rodzicielskiej stały się niemożliwe — zakochani poczęli wzajemnie potajemnie korespondować, a z treści listów — jak nas informują — tchnęła melancholijna nuta cichej rezygnacji do życia z powodu niemożliwości pobrania się, tem więcej, że 18 letni Alojzy został przyjęty jako ochotnik do wojska i jeszcze przed wstąpieniem w szeregi wojska, pragnął poślubić swoją ukochaną Ludwikę. Widząc, iż jego plan z powodu bezapelacyjnego sprzeciwu rodziców Ludwicy nie może być urzeczywistniony — postanowił odebrać życie Ludwice i sam popełnić samobójstwo. W tym celu sprzedał swoją kurtkę za 25 zł. za którą to kwotę kupił w mieście — u rzekomo nieznanego osobnika — 6-cio strzałowy rewolwer bębinkowy.

Krytycznego dnia w nocy udał się pod okno alkierza Jana Ziemby, skąd strzelił, kula zaś przebiła okno i utkwiała w ścianie. Następnie wybił okno w kuchni, a dostawszy się do wnętrza począł strzelać w ciemności budząc zrozumiały popłoch wśród domowników, pogrążonych we śnie Ludwika na odgłos strzałów zerwała się ze snu i poczęła rozpaczając, wołając „co wyrabiasz Alojziu“. Alojzy usłyszawszy głos swej ukochanej, zbliżył się do niej, lewą ręką chwycił za szyję prawą zaś wystrzelił przebijając kulą jej lewe płuco, następnie postąpiwszy na środek izby, skierował śmiertcioną broń ku sobie i celnym strzałem pozbawił się życia. Do ciężko rannej Ludwicy został wezwany późną nocą p. Dr. Ignacy Holzberger, kierownik Ośrodka Zdrowia, który na miejscu poczynił odpowiednie zabiegi lekarskie. Zwłoki nieszczęśliwego samobójcy pochowano na cmentarzu miejscowym.

Nieszczęśliwy wypadek motocyklisty. Lwówianina. W sobotę 2 b. m. przywieziono do tut. szpitala inż. architektki Wysockiego w groźnym stanie. Jak się dowiadujemy, p. Wysocki wyjechał krytycznego dnia motocyklem ze Lwowa i za Jaworowem, motocykl uległ rozbiciu, zaś p. Wysocki został z dużą siłą wyrzucony w rów i wskutek doznanych poważnych obrażeń stracił przytomność. Nieprzytomnego zauważył tamt. droźnik, a przejeżdżająca w tym właśnie czasie autem ze Lwowa ks. Czartoryska żona Włodzimierza, zabrała znajdującego się w groźnym stanie p. Wysockiego do auta i przywiozła do tut. szpitala powszechnego, gdzie bezwzględnie dyrektor szpitala p. Dr. Zasowski przedsięwziął odpowiedni zabieg chirurgiczny. Jak nam donoszą p. Wysocki doznał złamania podstawy czaszki, połączone z wstrząsem mózgowym i uszkodzeniem nerwów, na podstawie czaszki biegnących, oraz komplikacje zapa-

lenia płuc. Chory do chwili, kiedy piszemy powyższe sprawozdanie, nie odzyskał przytomności, a odżywiany jest łyżeczkami i lewatywami. Stan chorego jest bardzo groźny i mimo silnych starań lekarzy szpitalnych, jest słaba nadzieja utrzymania chorego przy życiu.

Jak nam w otatniej chwili donoszą, ofiara nieszczęśliwego wypadku ś. p. Wysocki zmarł 6 bm. przed poł. nie odzyskawszy przytomności.

Otrzeżenie dla biednych, chorych Żydów, chcących się bezpłatnie leczyć w szpitalach wiedeńskich. W ostatnich czasach mnóstwo chorych, biednych Żydów pochodzących z Małopolski i b. Kongresówki, wyjeżdżało do Wiednia, celem bezpłatnego leczenia się na tamt. klinikach. Oczywiście, że tego rodzaju chorych, jako obcopoddanych szpitale wiedeńskie na bezpłatne leczenie nie przyjmują. Obecnie Centrala opieki społecznej Gminy żyd. we Wiedniu specjalnym okólnikiem zwróciła się do Gminy żyd. w Jarosławiu, w którym ostrzega tych wszystkich, którzy chcą wyjechać na bezpłatne leczenie do szpitali wiedeńskich. W okólniku czytamy — że podróż taka jest *bezczelową, gdyż żaden szpital wiedeński nie przyjmie na bezpłatne leczenie obco poddanego*.

Już po kilkudniowym pobyciu we Wiedniu chorzy o tem osobiście przekonują się i proszą tamtejszą Gminę żyd. o umożliwienie im powrotu do kraju, co wobec ciężkiej sytuacji gospodarczej Gminy żyd. we Wiedniu, jest wielce utrudnione.

W dalszym ciągu wedle oryginału czytamy: „*Auch die hiesigen Aerzte geben ihrer Verwunderung darüber Ausdruck, dass so viele unbeeheilte Kranke nach Wien kommen, deren Leiden sicher auch in den Krankenanstalten der Hauptstädte und grösseren Provinzstädte Polens geheilt oder zweckmässig behandelt werden könnten*“ (Również i tut. lekarze dziwią się niezmiernie, że tyle biednych przyjeżdża do Wiednia, którzy z pewnością mogą być wyleczeni, lub też skutecznie leczeni w polskich szpitalach krajowych lub większych miastach prowincjonalnych)

Z życia akademickiego. Onegdaj odbyło się doroczne Walne Zebranie Stow. „Samopomoc” dla niesienia pomocy akad. żyd. w Jarosławiu. Na porządku dziennym m. i. był też wybór nowego Wydziału. W skład prezydium nowego Wydziału weszli p. p.: Mgr Henryk Sandig jako przewodniczący, Izak Horowitz zast. przewodniczącego, Izidor Wasserman (iun.) referent samopom. i Mgr. Saul Eichenwald zast. referenta samopom.

Uwagze pragnących studjować za granicą. Akademickie Biuro Informacyjne przy Centr. Kom. Wyk. przypomina, że zapisy na wyższe uczelnie zagraniczne rozpoczęły się na nowy rok akademicki 1030/31, przeto zaleca się zainteresowanym wcześniejsze załatwienie zapisu, by nie narazić się w późniejszym terminie na ewentualność przyjęcia na rok akad. 1930/31.

W związku z powyższem biuro udziela wszelkich informacji oraz załatwia wszystkie formalności zapisu na wyższe uczelnie zagr. francuskie, niemieckie, włoskie, holenderskie, szwajcarskie, belgijskie, angielskie, czeskie i amerykańskie (tłumaczenia, legalizacje, przyjęcia na uczelnie zagr., ulgi kolejowe, wize i t. p.)

Biuro mieści się w Warszawie przy ul. Plac Żelaznej Bramy Nr. 6 m. 36, tel. 253-68 i czynne jest oprócz niedziel i świąt od godz. 9 do 15 i od 17 do 19.

Informacje pisemne udzielane są po uprzednim przesłaniu zł. 3. na pokrycie kosztów informacyjnych.

Jednocześnie komunikuje, że wydaje się do wody Międzynarodowej Konfederacji Studentów (C.I.K.) na podstawie których otrzymuje się ulgowe i bezpłatne wizy.

Pokaz mechanicznego sortowania jaj na Targach Wschodnich. Jednym z najbardziej interesujących obiektów na tegorocznych jubileuszowych X. Targach Wschodnich będzie precyzyjna maszyna do prześwietlania, sortowania i stempowania jaj, wystawiona w pawilonie I. Ogólnokrajowej Wystawy Jajczarskiej, istniejącej dzieło techniki nowoczesnej, eksponat słynnej z wyrobów w tej dziedzinie fabryki Düsseldorfskiej. Działalność tej maszyny demonstrowana będzie po raz pierwszy w Polsce publicznie w pełnym ruchu.

Prześwietla ona na minutę 125 do 140 sztuk jaj, sortuje i waży pięć gatunków i zarazem stempluje każdy gatunek innym znakiem lub kolorem stempla z gwarancją za niestłuczenie się jaj. Celem umożliwienia tego masowego pokazu, podjęła się jedna z największych eksportowych firm jajczarskich w Małopolsce dostarczać przez cały czas trwania Targów Wschodnich codziennie 10.000 sztuk, które po wysortowaniu i ostemplowaniu będzie następnie wieczorem odbierać do ekspedycji.

Hodowcy drobiu i szeroka publiczność skorzystają z pewnością skwapliwie ze sposobności zaznajomienia się z mechaniką masowego sortowania jaj, która wobec standaryzacji eksportu jaj w Polsce i wprowadzonych w tej dziedzinie rygorystycznych przepisów, musi znaleźć i u nas wreszcie powszechne zastosowanie.

Krwawa bójka uliczna na noże i bokser. Dnia 30 lipca o godz. 22.30 Wawrzyniec Czarnota z Jarosławia pobił na ul. Poniatowskiego Stanisława Szalachę z Jarosławia — zadając mu rany bokserem w głowę i nożem w prawy bok. Szalacha odwieziono do tut. szpitala.

Plaga szczurów i myszy. Okolice wsi Pełkinie, Wierzba, Kruhel i Tywonja zostały nawiedzone wielką ilością mysz i szczurów, które wyrządziły bardzo znaczne szkody w tegorocznych zbiorach — ponadto poważnie zagrażają zasiewom jesiennym.

O zniesienie przymusu paszportowego w Polsce. Jak wiadomo w styczniu odbyła się w Paryżu konferencja 18 państw europejskich, w sprawie zawarcia wspólnej umowy o zniesieniu formalności paszportowych jak specjalnych paszportów, wiz itd. Na konferencji tej zwrócono się do Polski, aby przystąpiła do takiej umowy. Odpowiedź na tę propozycję ma być udzielona do końca sierpnia. Za zniesieniem formalności paszportowych wypowiedział się ostatnio szereg instytucji w kraju, m. in. Państwowa Rada Kolejowa.

Ćwierć miliona emigrantów. Urząd statystyczny ogłosił dokładną statystykę wychodźstwa za rok 1929. W tym roku opuściły Polskę 243.262 osoby, podczas gdy w roku 1928 wyjechało tylko 186.830 osób.

Do Francji wyemigrowało 81.499 osób, do Niemiec 87.247, do innych krajów europejskich 8.718 osób, w niewiadomym kierunku 487 osób. Do krajów zamorskich wyemigrowało: do St. Zj. 9.308, do Kanady 21.707, do Argentyny 21.117, Brazylii 8.731, innych krajów amerykańskich 1.867, Palestyny 1.883. Pozatem 700 do innych krajów.

Powróciło do kraju uchodźców w tym okresie 104.743.

Nowe mundury dla funkcjonariuszów kontroli skarbowej. Na początku tego roku Min. skarbu wydało rozporządzenie, nakazujące urzędnikom kontroli skarbowej zaopatrzyć się w mundury przepisowe. Obecnie Min. skarbu przypomina, że urzędnicy nie posiadający mundurów, muszą je mieć najpóźniej do 1 października br. Mundury dawnego wzoru nie wolno dłużej używać niż do 1. marca 1931 r.

Oplata za przenoszenie bagażu według

nowej taryfy dla numerowych. Ministerstwo komunikacji ustaliło jednolity wzór taryfy dla numerowych na terenie całego kraju. Taryfy szczegółową ustala według wzoru właściwa dyrekcja kolei zalecając zawiadowcom stacji wywieszenia taryfy w dostatecznej ilości w budynkach stacyjnych i na peronach tak, aby podróżni mogli się szybko i łatwo orientować. Uszkodzone ogłoszenia taryfy muszą być natychmiast zastąpione nowymi.

Numerowi żądający za swe usługi nieuzasadnionych opłat powinni być doraźnie pociągani do surowej odpowiedzialności, a w razie powtarzających się z ich strony przekroczeń, usuwani od obsługi podróżnych.

Ze sportu. Małopolski Klub Automobilowy przystępuje w roku bieżącym do urządzenia wyścigów samochodowych w zamkniętym trójkącie ulic miasta Lwowa w dniu 8. września b. r. Wyścigi te budzą wielkie zainteresowanie w sferach sportowych, gdyż poraż pierwszy w Polsce odbędą się wyścigi samochodowe i motocyklowe na ulicach miasta w zamkniętym kole, a to w ten sposób, że wyścig każdej kategorii wozów, czy motocykli odbędzie się w kilku względnie kilkunastu okrążeniach, a gdy w danej kategorii wszystkie wozy startują równocześnie będą to wyścigi bardzo emocjonujące dla publiczności, która może obserwować współzawodnictwo w czasie całego przebiegu wyścigu.

Wyścigi takie odbywały się dotychczas tylko zagranicą, a mianowicie w Monte Carlo, Norymberdze i Budapeszcie.

W wyścigach okrężnych, które się odbędą o nagrodę miasta Lwowa wezmą również udział motocykle w dwu biegach, a mianowicie motocykle wyścigowe na przestrzeni 30 klm. i motocykle sportowe na przestrzeni 20 klm. Cały więc program wyścigów będzie bardzo interesujący, gdyż będzie się składał z pięciu biegów, trzech samochodów i dwóch motocyklowych. Wyścigi trwać będą od godz. 14-tej do 18-tej, a publiczność przez cały czas będzie obserwować przebieg wyścigów.

Biegi samochodów wyścigowych i sportowych, oraz bieg motocykli wyścigowych będą dotowane nagrodami pieniężnymi w łącznej kwocie Zł. 10.000 — prócz tego w każdym biegu będzie kilka nagród honorowych.

Wyścigi te, jako nowość u nas, budzą wielkie zainteresowanie we wszystkich kołach sportowych.

Dobra odpowiedź. Rzecz dzieje się w uniwersyteckim mieście.

Wszyscy wiedzą, że profesor Müller egzaminuje bardzo surowo. Pewnemu studentowi medycyny zadaje on na egzaminie następujące pytanie

„Jakie pan zna środki napotne?”

Student wymienia znane mu środki, przede wszystkim zaś tabletki Aspiryny, działające prócz tego niezawodnie przy przeziębieniach oraz przy bólach głowy.

„Przypuśćmy jednak”, mówi profesor, „że nawet one by nie pomogły, cóż by Pan wówczas zrobił?”

„Przysłałbym pacjenta na egzamin do Pana Profesora”, odpowiada bez namysłu zniecierpliwiony student.

ADOLF BLÜCHER

Główny skład wszelkich materiałów budowlanych
W JAROSŁAWIU, ul. 3. Maja 1.

(a wniej gmach straży pożarnej) — Telefon Nr. 165
dostarcza cement wagonowo ze wszystkich fabryk oraz poleca detalicznie ze składu: Cement portlandzki, wapno, gips sztukatorski i alabastrowy, wapno hydrauliczne, cegły i glinki szamotowe, płyty piekarskie, piece kaflowe; dachówki szklane, trzcinę, asfalt, karbolineum, ter, smoły, papę dachową i izolacyjną (Kuznickiego) oraz farby, pokosty, lakiery, terpentyny, kredy, pendzle, pasty do podłóg, klingerit, asbest, sznury asbestowe i wszelkie inne materiały w zakresie budownictwa wchodzące.

Towary pierwszorzędne! Ceny konkurencyjne
Warunki zapłaty według umowy.

Na sezon jesienny br., poleca nawozy sztuczne a to:

**Sól potasową krajową,
Kainit zwykły i pylasty,
Azotniak mielony i granulowy,
Tomasyne zagraniczną, 14-19%
Superfosfat mineralny i kostny,
Wapno nawozowe,**

w ładunkach wagonowych wprost od nadawcy, zaś detalicznie z magazynu w Jarosławiu, na dogodnych warunkach kredytowych.

BANK ROLNICZY

Spółdzielnia zarejestrowana z ogr. odp.

w JAROSŁAWIU.

ul. Słowackiego L. 5.

J. METZGER

JAROSŁAW, Grodzka 13.

Telefon Nr. 145. — Rok założenia 1888.

— poleca —

farby, pokosty, lakiery, masy do zapuszczania podłóg, pędzle, szczotki do froterowania, farbę do obuwi „Wilbra” we wszystkich kolorach, klingeryt, sznury asbestowe i grafitowe, sznury maniochowe, tój, przedziwa itp

Skład cementu, gipsu, teru.

Fabryczny skład papy dachowej i izolacyjnej Ski akc. Kuznicki Oświęcim, oraz karbolineum mat trzcinowych, cegieł i płyt samotowych Radeburgskich), gliny szamotowej wszelkich materiałów w zakresie budownictwa wchodzących.

Ceny konkurencyjne!

Mieczysław Okoń

Fabryka wyrobów cementowych
i skład materiałów budowlanych

w Jarosławiu ul. Kraszewskiego

Telefon Nr. 6.

Telefon Nr. 6.

poleca do detalicznej i wagonowej dostawy:

Piasek, szuter, żwir, kamień łamany i rzeźny.
Wapno gaszone, palone w bryłach i hydrauliczne
Cement portlandzki w beczkach i workach.

Papę dachową i izolacyjną.

Gips murarski, sztukatorski i alabastrowy.

Trzcinę sufitową i kosze wyklinowe.

Kafle białe i kolorowe, krajowe i zagraniczne.

Szamotową cegłę, płyty piekarskie i glinę.

Karbolineum, ter, asfalt i smary do wozów.

Gwoździe papowe i sufitowe, drut palony.

Rury glazurowane i cementowe.

Płytki cementowe, kamionkowe, wzorzyste i glaz.

Dachówkę cementową, paloną i szklaną,

Słupy ogrodzeniowe z betonu.

Pustaki i dyle cementowe.

Płyty i krawężniki cementowe na trotuary

Kadzie betonowe na wodę

Graniczniki, pomniki żelazno-betonowe.

Materiał solidny. — Ceny najniższe.

Warunki zapłaty dogodne.

Inserujcie w „Expressie Jarosławskim!”

U Jedna para pończoch U

W „IMPERJAL” W

A wytrzymałe dłużej niż A

G cztery inne pary. G

A Największy wybór dobrych pończoch A

Poleca DOM TOWAROWY A

„IMPERIAL” w Jarosławiu A